

Bemærkninger til forslaget

Generelle bemærkninger

I modsætning til regeringen og det store flertal i Det Centrale Uddannelsesråd (CUR) ønsker forslagsstillerne hverken nogen harmonisering eller centralisering af ungdomsuddannelserne, endsiges nogen som helst direkte eller indirekte udvidelse af undervisningspligten.

Forslagsstillerne mener, at der nu mere end nogen sinde er brug for at styrke og fastholde det syn, at unge mennesker er forskellige og har vidt forskellige ønsker og interesser. Hvad der kan være det eneste rigtige for nogen, kan ofte være ødelæggende for andre.

I en tid, hvor valgretsaldere just er blevet nedsat med det argument, at de unge nu er modne til at være medbestemmende i samfundet, ville det være ejendommeligt, om man derefter begrænsede de unges indflydelse på deres *egen* situation ved at indsnævre valgmulighederne i uddannelsessystemet og forhindre dem i at gå i gang med det arbejde, de har lyst til.

Det er vigtigt med en solid undervisning i de almene fag i folkeskolen. Men man gør de unge en bjørnetjeneste, hvis man derudover i den almene dannelses navn – og på bekostning af faglige færdigheder – indfører længere og længere teoretiske uddannelsesforløb for alle. Motivationen vil blive svækket, og skoletrætheds- og disciplinproblemerne vil vokse.

Derimod er det vigtigt, at vi bevarer og udbygger de rige tilbud om almen undervisning under højskolestøtteleven, loven om enkeltfagskurser og fritidsloven, herunder den kommunale ungdomsskole. Især enkeltfagsundervisningen er de allersejeste år blevet kraftigt udbygget og er dermed blevet et reelt og gratis tilbud til enhver, som ikke har gået 12 år i skolen, og som mærker savnet af almene skolekundskaber.

Det er ikke nødvendigvis en ulykke for den enkelte at forlade skolen i 16 års alderen. Tværtimod kan erhvervsarbejde styrke modenheden og motivationen til senere uddannelse. Især hvis de unge har mulighed for at få lære- eller forpraktik-

pladser på de områder, inden for hvilke de senere gerne vil uddanne sig. Derfor er det vigtigt, at ministre og andre myndigheder ikke opstiller sådanne krav, at der ikke levnes de pågældende en chance.

Vi skal altså ikke lave længere, standardiserede almene uddannelsesforløb, men bør i stedet styrke mangfoldigheden.

Vi skal tilpasse uddannelsestilbuddene til menneskene og ikke omvendt.

Den strategi for ungdomsudannelserne, der her foreslås, tager altså udgangspunkt i det vidtforegnede uddannelsessystem, vi har. Dette skal videreudvikles i den tættest mulige kontakt med virkeligheden og med de erhverv og det samfund, de færdiguddannede skal virke i.

Derfor skal også gymnasiet bevare sin særlige karakter, dvs. være studieforberegende på et højt fagligt niveau.

Problemerne i ungdomsuddannelserne skyldes hverken mangfoldigheden, penge- eller pladsmangel, men snarere en svag administration af undervisningsministerens mange bemyndigelser som følge af manglende erkendelse af problemernes årsager.

Der er nemlig i virkeligheden rigeligt med uddannelsespladser for de 16-årige. (Se nedenstående tabel). Om 15 år vil der være over 100.000 uddannelsespladser at fordele på 60.000 unge, hvoraf måske 5-10 pct. vil foretrække at gå direkte ud til ufuldt lært arbejde, som der stadig vil være meget af, også i år 2000. (Det vil tilmed være vellønnet). Der bliver således kun 50-55.000 unge til de over 100.000 pladser. Og selv om nogle skulle ombestemme sig eller gå om, så kan man med stor sikkerhed forudse, at der bliver tale om en ganske betydelig overkapacitet med deraf følgende *elevmangel* i 1990'erne.

Når der alligevel for tiden er pladsmangel, skyldes det følgende forhold:

- a) Alt for mange unge tager *to* uddannelser på 10.-12. klassetrin. De gør det for at »samle point« for derved at skaffe sig adgang til den ønskede uddannelse. De gør det for at få tiden til